

saavidt ffjønes, ikke anføres nogen Billighedsbetragtning til Støtte for at give Grundejerne den om-
 haandede, betydningsfulde Ret. Rige saa lidt kan det siges, at en sliq Ordning anbefaler sig af
 Hensigtsmæssighedsgrunde, thi naar henses til de Afstande, som Fiskeren under sin Virksomhed maa
 tilbagelægge paa Havet, har det kun lidet at sige, om hans Bundgarn staaer ud for det Sted, hvor
 han boer, eller noget deraf, og hertil kommer, at det tør anses for aldeles utvivlsomt, at de færreste
 Grundejere selv ville drive deres Bundgarnsfiskeri; i Almindelighed vil det blive lejet ud og drevet
 af fjærnt boende Fiskere, medens Grundejeren uden Ulejlighed stikker Lejesummen i Kommen. For-
 holdet kan slet ikke sammenstilles med Aalegaardsfiskeriet og Aalegaardsretten. Dette er en æld-
 gammel Ret, der har bestaaet i Aarhundreder, og som de nuværende Kystere have kjøbt og betalt
 tilligemed deres Ejendomme, og om det nu end er vanskeligt at afgjøre, hvad Grunden til dens Op-
 staaen har været, — om Hensynet til Aalens Træk langs Kysterne, den Omstændighed, at man i
 Reglen bygger Aalegaarden ud fra selve Strandbredden med Støtte til den egentlige Landgrund, eller
 alene Fordelagtigheden af dette Fiskeri, der bragte Adelen til at tiltvinge sig det som et Privilegium —,
 saa lader det sig dog ikke benægte, at den Regelmæssighed baade med Hensyn til Tid, Retning og
 Udstrækning, hvormed Gaardaalens Gang langs Kysterne foregaar, og den Omstændighed, at Aale-
 gaardsgjørdet maa begynde saa nær op mod Land, at Aalen ved dette afholdes fra at gaa inden om
 det, gjør det baade hensigtsmæssigt og naturligt, at Aalegaardsretten er overdraget til Grundejerne.
 Men denne Betragtning lader sig aldeles ikke overføre paa Bundgarnsfiskeriet, med Hensyn til hvilket
 Naturforholdene ere af en helt forskjellig Beskaffenhed.

Vi have derimod tænkt os, at, naar en fast Ordning af Bundgarnsfiskeriet skal gjenem-
 føres, hvorigjennem Stadernes Brug tilsikres de vedkommende Fiskere, ikke blot saa længe de have
 deres Bundgarn staaende der, men ogsaa for Fremtiden, saa længe de ville, da bør Ordningen lægges
 i Statens Haand, saaledes at Fiskerne skulle betale for den Fordel, der gjennem Bundgarnsretten
 gives dem, og denne Betaling bør da for de aabne Kysters Vedkommende tilfalde Statskassen (om
 Fjordene jfr. nedenfor § 47). En saadan Regel synes at stemme vel med Grundlaget for al Ret
 til Fiskeri i Havet. Dette tilhører Ingen, men dets Bestemmelse er at tjene til Nytte og Brug for
 Staten i det Hele, for samtlige Statsborgere; der er derfor Ingen, der kan gjøre Paasand paa
 nogen særlig Ret til at bruge og benytte Havet, men Staten er berettiget til at ordne dette Forhold
 efter hvad der forekommer den hensigtsmæssigst. At dette nu sker ved i Almindelighed at indrømme
 Borgerne en fri Ret til at fiske overalt, medfører ingenlunde, at der ikke med Hensyn til et enkelt
 Fiskeri kan træffes en anden Bestemmelse. Dersom dets Lærv eller rettere Samfundsnytten med
 Hensyn til samme kræver, at det undtages fra den almindelige Fiskerifrihed, er det formentlig fuld-
 kommen berettiget at gjøre en saadan Undtagelse. Dette er ogsaa Statsmagten altid gaaet ud fra,
 i hvilken Henseende vi — aldeles hortsæende fra de Privilegier, der i særlige Tilfælde ere givne til
 Enkelte — skulle henvise til Ordningen af Sildefiskeriet i Limfjorden med Bundgarn, Russer og til-
 dels Baad, Østersfiskeriet, Aalegaardsfiskeriet. Naar det Bundgarnsfiskeri, der alt drives af Nogen
 i Genhold til den almindelige Fiskefrihed, respekteres, saalænge det ikke opgives af Vedkommende,
 kan aabenbart Ingen klage over, at Staten træder nogen ham tilkommende Ret for nær ved at be-
 grænse Bundgarnsfiskeriet til bestemte Stæder, paa hvilke Staten meddeler Bevilling, imod at der
 derfor ydes en vis Betaling. Saaledes har Staten i sin Tid bestattet Bundgarnene i Limfjorden,
 jfr. Frdn. af 15. Decbr. 1750 § 1. Der er ingen Tvivl om, at en Ordning af Bundgarnsfiskeriet,
 hvorved den, som finder en god Plads for dette Fiskeri, kan erhverve fast Ret til denne Plads og
 altsaa være sikker paa, at han, saalænge han vil, kan beholde det her, indrettede Stæde med frit Vand
 indtil en Strækning af 500 Favne til hver Side, og saaledes gjøre sig Haab om at faa sine Ud-
 gifter ved denne kostbare Fiskeridrift erstattede, vil være til dette Fiskeris sande Lærv. Fiskeriet vil
 da ogsaa meget vel kunne bære en moderat Afgift, og Fiskerne ville dog i det Hele være bedre tjente
 med denne Ordning end med den nuværende Frihed paa dette Omraade; ja, det er vor Overbevi-
 sning, at en saadan Ordning, der yder den Bemeldte en større Sikkerhed, naar han vil anbringe
 Penge i dette Fiskeri, vil være et væsentligt Middel til dets Fremme og Udvikling. Staten vil der-
 hos herved faa en Indtægt, der vil kunne tjene til at dække en Del af de Udgifter, som den i Lov-
 forslaget foreslaaede Ordning af Fiskeriet vil udkræve, navnlig til Kontrollen.

Meningen er imidlertid ikke, at der overalt paa Kysterne skal sættes Stædepladser, og at
 Ingen maa drive Bundgarnsfiskeri uden Bevilling; Meningen er kun, at naar Nogen onsker paa et
 bestemt Sted at faa sig tilsikret et Stæde, kan dette indrømmes ham mod en aarlig Afgift, forudsat
 at ingen Anden ved Lovens Udstedelse driver Bundgarnsfiskeri paa bemeldte Stæde. Dersom altsaa
 paa en Kyststrækning Ingen onsker Stæderet, saa er Bundgarnsfiskeriet her frit; men begjærer Nogen
 og erholder Bevilling paa et Stæde her, da maa de Andre vige, 500 Favne til hver Side fra dette.
 Afgiftens Størrelse bør formentlig afpasses efter det paagjældende Stædes Lejlighed til Fiskeri, og vi
 have ikke tænkt, at den skulde betragtes som en Kjøbesum for Bevillingen, saaledes at denne stillede
 til Auktion eller desl. Naar flere søgte en Stæderet paa samme Sted, maatte der vælges mellem